GLIMT FRA KLATRINGEN PÅ EGGEN

av *Nils Faarlund*

I to år hadde vi planlagt Ferden til Gauri Shankar. Drømt om dette helligste av alle fjell - for sherpaene, tibetanerne, inderne. Den hellige Tserigma's bolig. Skinnende snø og is, ornamentert med klippe. Vi hadde fått praktfulle bilder fra "Siebentausender Schneider", karttegneren som har laget delikate kart fra Everest-området, Kilimandsharo, Cordilleria Blanca, m.m. Svart-hvitt bilder som viste massivet i hele sin velde med den utilgjengelige hovedtoppen (7145 m), med den like usannsynlige sørtoppen (7010 m) og med det vi kalte Storespiret (6333 m). Bildene var tatt fra fly eller fra høydedrag som lå fire-fem dagsmarsjer unna. Vi hadde bestemt oss for Eggen til Storespiret.

Fordi det var det eneste av massivet som synes fra Beding - en landsby øverst i Rolwalingdalen som til 1971 har vært lukket for fremmede.

Fordi vi ikke hadde til hensikt å bestige Gauri Shankars hovedtopp (som for øvrig regnes for å være ett av verdens aller vanskeligste fjell å bestige), men tvert imot på grunnlag av egne observasjoner arbeide for at fjellet ble fredet mot bestigninger.

Fordi veien fra Beding til Storespiret av bildene så ut til å gi den utfordring og de godbiter så vi frem til: femten hundre høydemeter opp gjennom østsiden av massivet til en passe steil og passe skarp egg som svingte seg 1100 høydemeter opp til Store spiret.

Fra skaret under Søreggen på Storespiret er det endelig mulighet til å pakke denne "Himmelstigen" mot Tserigmas bolig ut av spekulasjonenes og drømmenes innpakning. Solen har stått opp bak en annen av klatrernes drømmeslott Melungtse (7200 m) og nådd så høyt på himmelen at et hardt, avslørende sidelys blottlegger alle detaljer: til å begynne med nysnødekkede sva etter monsunens langvarige krampetrekninger i høst. Deretter steile snøfelt - 45-55 grader bratte. Opp av snøen reiser det seg et murverk av løse blokker og frostsprengt klippe med partier av morkent fjell. Etter tre taulengder spisser veggen seg til en skarp, avlåst klippeegg med en liten nål. Etter et horisontalt stykke forsvinner den inn i evig snø igjen. Som en hestenakke reiser den seg igjen bratt for så å slakne. Som hestens øre står her et lite tårn (senere stedet for Leir D, 5500 m). Rett over tårnet henger en loddrett klippevegg som etter ca. 150 m forsvinner inn i en ny steil snøegg. Deretter spir bak spir til eggen kulminerer i Storespiret. Virkeligheten er noen hakk sterkere enn bilder og fantasi. Himalaya lar seg nemlig ikke så lett formidle i ord og bilder. Derfor er Himalaya eventyrlig på tross av at man nå kan kjøpe ferdigpakkede ekspedisjoner og turer.

De store nysnøfallene mot slutten av monsuntiden gjorde at vi ikke hadde noen stor hast med å begynne klatringen på eggen. Løssnøskredene og senere flakskredene fikk komme ned og snøen sette seg før vi ga oss i kast med selve eggen. Vi klatret i to- og tre-manns taulag. Pasang og Lachpa måtte lære dette spillet. Tidligere hadde de vært vant til å gå på

faste tau - opp og ned. Det tok tid før de forsonet seg med at klatretauet var til sikring, ikke til å dra seg opp etter. Med rapellen ble de ikke dus og måtte få et tau å entre seg langs etter hendene. Sikringmidler som snøankere og muttere var rariteter som de heller ikke hadde sett før. Men de var lærenemme og praktiske og ble etterhvert fortrolig med klatresele, hjelm, åttetallsknute og Sticht-brems.

Hvorvidt de helt aksepterte at toppen ikke var målet for vår klatring - at tvert imot veien/klatringen var mål i seg selv - var det ikke mulig å avgjøre. De var for velindoktrinerte ("summit - success", "no summit - failure") til at vi kunne omvende dem i løpet av et par måneder, og for veloppdragne til å gi oss visshet for at de ikke var blitt veien-er-målet klatrere.

Den første turen til Leir D artet seg som en norsk vinterbestigning. Snøfeltene var faste nok til å sparke trinn og til å gi brukbare forankringer med snøbolter og ankre. Klippen var dekket av 10-20 cm snø som hadde kornet seg og var lett å fjerne fra takene. Men klippen var morken og løs til langt bortenfor rimelighetens grenser og gjorde nye av klippeklatringen til en ballett på råtne egg. Her nyttet bare muttere som sikringsmidler. Vi brukte dem konsekvent og ville uten muttere ha måttet snu foran klippestykkene. Veggen over Leir D (mellom 5500 m og snaut 5700 m) ga klippeklatring av vanskelighetsgrad IV og V med passager ut over V. Dette var en god prøve på hvilken presisjon i bevegelsene og hvilke kraftreserver man rår over i denne høyden sammenlignet med norske forhold. Erfaringene var gode og gikk i retning av at opp til 6000 m ville vi med vår akklimatisering ikke få problemer. Ettersom tiden gikk, fikk vi oppleve de forskjelligste forhold under klatringen. En periode i begynnelsen av november hadde klippen smeltet bar og minnet om påskeforholdene hjemme. Pasang og jeg statset da på en tur mot Spiret eller Storespiret. Vi regnet med en eller to bivuakker. Selv ikke de enorme kumulusblomkålene som svulmet opp mot oss der vi satt om ettermiddagen og gjorde alt klart på miniplatformen for Leir D, fikk oss til å tro at denne perioden var slutt. Vi våknet imidlertid ved firetiden til et ugjennomsiktig snøkav som visket ut alle konturer og spor og plastret ansiktene våre med is og klippen med snø. Det var bare en ting å gjøre. Og det måtte gjøres! Før vi snødde inne i en skredfelle, måtte vi ned. Godt var det at vi etter hvert kjente veien til Leir D, for den dagen måtte vi klatre den i blinde. Og godt var det at Pasang hadde taulagsrutinen noenlunde i fingrene, for vinden drev våre rop fra eggen ut over avgrunnen uten barmhjertighet.

Pasang unnskyldte seg senere hos Tserigma - guddommen Gauri Shankar - i sine bønner for at vi hadde tenkt oss til Storespiret. Jeg tok det også som et omen om at dette var vår grense. Også for andre klatrere burte grensen gå ved Storespirets høyde - 6333 m. Å bestige verdens helligste fjell ville ikke være "success". Det ville være "failure".

Denne artikkelen sto første gang i Mestre Fjellet nr 13/1972